

WOJEWODA ŚLĄSKI

NPII.4131.1.993.2024

Katowice, dnia 20 grudnia 2024 r.

Rada Miejska Mikołowa

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465)

stwierdzam nieważność

uchwały nr VIII/88/2024 Rady Miejskiej Mikołowa z dnia 19 listopada 2024 r. w sprawie zmiany uchwały nr II/21/2018 Rady Miejskiej Mikołowa z dnia 27 listopada 2018 r., w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od tych opłat, a także trybu ich pobierania, w całości, jako sprzecznej z art. 50 ust. 6 i ust. 6a ustawy z dnia 12 marca 2024 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm), dalej jako "ustawa o pomocy społecznej".

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 19 listopada 2024 r. Rada Miejska Mikołowa podjęła uchwałę Nr VIII/88/2024 w sprawie zmiany uchwały nr II/21/2018 Rady Miejskiej Mikołowa z dnia 27 listopada 2018 r., w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od tych opłat, a także trybu ich pobierania, dalej jako "uchwała". Została ona doręczona organowi nadzoru w dniu 22 listopada 2024 r.

W podstawie prawnej przedmiotowej uchwały Rada Miejska wskazała m.in. przepis art. 50 ust. 6 i ust. 6a ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej *Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.* Wskazany przepis ustawy, wprowadza obligatoryjne elementy uchwały, tj.:

1) szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi);

2) szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat;

3) tryb ich pobierania.

Zauważyć należy, że uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego, więc winna ona kompleksowo regulować zawartą w niej materię. Przyjmuje się, iż rada powinna ująć w uchwale podejmowanej na podstawie art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej wszystkie kwestie wskazane w tym przepisie. Pominięcie przez organ stanowiący gminy któregoś z wymienionych

w upoważnieniu ustawowym elementów skutkuje brakiem pełnej realizacji tego upoważnienia i ma istotny wpływ na ocenę zgodności z prawem podjętego aktu.

Z kolei ust. 6a art. 50 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że: *W przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług.* Zgodnie zaś z ust. 6b tego przepisu *Rada gminy może postanowić o rozszerzeniu katalogu osób, o których mowa w ust. 1 i 2, o osoby, dla których wsparcie w postaci usług sąsiedzkich będzie miało charakter uzupełniający opiekę sprawowaną przez rodzinę, a także wspólnie niezamieszkującego małżonka, wstępnych i zstępnych.*

Przedmiotową uchwałą Rada Miejska wprowadziła następującą zmianę w uchwale nr II/21/2018 Rady Miejskiej Mikołowa z dnia 27 listopada 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od tych opłat:

W § 4 po ust. 2 dodaje się ust. 3 o brzmieniu: „Opłata za usługi opiekuńcze świadczone przez opiekuna osoby starszej lub starszego opiekuna osoby starszej, w ośrodku wsparcia działającym w strukturze centrum usług społecznych, zawarta jest w opłacie za pobyt w tym ośrodku wsparcia.”

W ocenie organu nadzoru powyżej przyjęta regulacja została podjęta z naruszeniem art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej. Przepisy art. 50 ust. 6 i ust. 6a tej ustawy nie zawierają bowiem upoważnienia dla rady gminy do określenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia. Uwzględnienie opłaty za usługi opiekuńcze dla osób korzystających z ośrodków wsparcia powinno stanowić materię uchwały podjętej na podstawie art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Opłata za pobyt w ośrodkach wsparcia, zgodnie z art. 97 ust. 1 ww. ustawy, powinna bowiem uwzględniać przyznany zakres usług, a więc również usług opiekuńczych, jeśli takie zostały przyznane osobie korzystającej z pobytu w ośrodku wsparcia.

Materia regulowana na podstawie upoważnienia z art. 50 ust. 6 i 6a ustawy o pomocy społecznej nie obejmuje określania opłat za korzystanie z usług świadczonych w ośrodkach wsparcia. Wprowadzone dodanym niniejszą uchwałą przepisem § 4 ust. 3 zastrzeżenie należy więc uznać za bezprzedmiotowe.

Powyżej opisane uchybienie należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, a sprzeczność ta jest oczywista, bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od daty jego podjęcia (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/OI 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; CBOSA).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały nr VIII/88/2024 Rady Miejskiej Mikołowa z dnia 19 listopada 2024 r. w sprawie zmiany uchwały nr II/21/2018 Rady Miejskiej Mikołowa z dnia 27 listopada 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od tych opłat, a także trybu ich pobierania - w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Z upoważnienia Wojewody Śląskiego

Iwona Andruszkiewicz
Wydział Nadzoru Prawnego - Zastępca Dyrektora
Wydziału Nadzoru Prawnego